

СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА 2010 г.

Средният осигурителен доход (СОД) е важен показател за социалноосигурителната система, който като елемент в пенсионната формула служи за определяне размерите на новите пенсии, а заедно с броя на осигурените лица и размера на осигурителните вноски определя приходите в държавната осигурителна система. По данни от регистъра на осигурените лица, средният осигурителен доход за месец декември 2010 г. е 612,90 лв., а средномесечният осигурителен доход за 2010 г. е 570,33 лв. Номиналното нарастване на средномесечния осигурителен доход за 2010 г. спрямо 2009 г. е 2,8%, а реалното – 0,4%, при отчетена средногодишна инфлация за 2010 г. от 2,4%. При ограничена политика по доходите в условие на финансова и икономическа криза, отчетеният слаб ръст на осигурителния доход се дължи основно на следните фактори:

- увеличението на минималните осигурителни прагове по икономически дейности и квалификационни групи професии с 4,85 на сто в сравнение с 2009 г.;
- увеличението на минималния осигурителен доход на самоосигуряващите се лица от 260,00 на 420,00 лв. от 1 януари 2010 г.;
- увеличението на минималния осигурителен доход на земеделските производители от 130,00 лв. (65,00 лв. за упражняващите само земеделска дейност) на 240,00 лв.

Процесите на съкращения, оптимизация и реструктуриране на заетостта във фирмите също оказва известно влияние върху ръста на средния осигурителен доход през 2010 г.

Максималният размер на осигурителния доход остана 2000,00 лв. и през 2010 г.

Осигурителният доход на осигурените лица, родени след 31.12.1959 г., които са обхванати от допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсални фондове, е **572,60 лв.**, като увеличението спрямо 2009 г. е с 3,5%. Лицата родени преди 31.12.1959 г. имат среден осигурителен доход **565,72 лв.**, който е с 1,3% по-висок в сравнение с предходната година. От началото на 2010 г. се измени тенденцията – СОД на „Младите” вече е по-висок от СОД на „Старите”, докато до края на 2009 г. беше обратното. Причината е в повишаващия се брой на младите заети лица с по-високо образователно и квалификационно равнище. Запазва се значителната разлика в осигурителния доход на осигурените мъже и жени. Средният осигурителен доход на мъжете през 2010 г. е 608,06 лв., а за жените – 531,41 лв., разликата е 14,4% в полза на мъжете.

Самоосигуряващи се лица

Най-съществено увеличение на осигурителния доход – с над 50 на сто, се наблюдава при **самоосигуряващите се** лица, в т.ч. при земеделските производители. В резултат на увеличението на минималния осигурителен доход на самоосигуряващите се лица, техният среден осигурителен доход за 2010 г. достигна **435,53 лв.**, при 280,34 лв. за 2009 г. Осигурителният доход на земеделските производители е **247,74 лв.**, при 81,11 лв. за предходната година. Морските лица, които от началото на 2010 г. са включени като отделна група и се осигуряват за собствена сметка, имат среден осигурителен доход **497,13 лв.**

Осигурени от работодател лица

През 2010 г. се наблюдава слабо увеличение на средния осигурителен доход за наетите в специалните ведомства – 997,66 лв., или с 1,4% по-висок от 2009 г. За държавните служители, съдиите и прокурорите (949,09 лв.) увеличението е с 1,3%. Намаление в осигурителния доход се забелязва при осигурените лица, включени в програми за заетост. За 2010 г. техният среден осигурителен доход е **148,16** лв., докато за 2009 г. е бил с 31,3% по-висок.

Осигурени лица, за които осигурителната вноска се разпределя между работодател и осигурено лице

Средният осигурителен доход на работещите при условията на трета категория труд лица е **561,79** лв. и спрямо 2009 г. се е увеличил с 3,8 %. Осигурителният доход на работещите при условията на първа и втора категория труд е **866,12** лв., като нарастването за тях е 3,3% спрямо 2009 г.

Осигурителният доход на **учителите за 2010 г. е 738,11** лв. Увеличението спрямо 2009 г. е 6,2%, значително в сравнение с увеличението на другите категории осигурени лица .

Видове осигурени лица	СПРАВКА ЗА БРОЯ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И ОСИГУРИТЕЛНИЯ ИМ ДОХОД - държавно обществено осигуряване					
	За периода януари - декември 2010 г.					
	Осигурени лица - общо	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - общо	Осигурени лица - родени преди 31.12.1959 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени преди 31.12.1959 г.	Осигурени лица - родени след 31.12.1959 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени след 31.12.1959 г.
	брой	/лв./	брой	/лв./	брой	/лв./
ОБЩО	2 659 617	570.33	772 823	565.72	1 884 925	572.60
Самоосигуряващи се лица за фонд "Пенсии"	84 239	405.17	25 629	410.32	58 610	402.92
Самоосигуряващи се лица за всички осигурителни рискове	123 659	422.91	31 523	429.31	92 136	420.72
Осигурени лица за старост, смърт, трудова злополука и професионална болест	77 005	230.13	30 822	192.22	46 183	255.43
Осигурени лица за старост, смърт, общо заболяване и майчинство, трудова злополука и професионална болест	830	213.53	685	193.30	145	309.35
Осигурени лица - неправилно отстр. от работа; трудоустроени; стаж по чл. 9, ал. 3 от КСО; членове на секционни избирателни комисии	396	329.70	194	357.19	203	303.44
Осигурени лица - трета категория труд	2 125 226	561.79	631 356	572.78	1 493 870	557.15
Осигурени лица - първа и втора категория труд	99 280	866.12	24 965	853.37	74 315	870.40
Осигурени от работодател лица - военнослужещи, следователи и разузнавачи	82 996	997.02	5 826	1 244.32	77 170	978.35
Осигурени от работодател лица - държавни служители, съдии и прокурори	48 729	949.09	15 264	1 010.13	33 465	921.25
Осигурени лица, включени в програми по заетост	12 940	148.16	5 706	165.00	7 233	134.87
Морски лица	2 450	497.13	854	567.89	1 595	459.23

15 Февруари 2011 г.
ГД "АПП"